

MÜZİKTE SÜSLEMELER

Teori, Uygulama ve Dönem Analizleri

Dr. İlker Deniz BAŞUĞUR

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da Bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7409-48-3

Kitap Adı

Müzikte Süslemeler

Yazar

İlker Deniz BAŞUĞUR

ORCID iD: 0000-0001-7978-5709

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MUS000000

DOI

10.37609/akya.214

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Yazarın Önsözü

Dr. İ. Deniz BAŞUĞUR

Süslemeler, öğrenciliğimde zaman zaman soru işaretleriyle karşıladığım, öğretme tarafına geçtikten sonra da hep temkinli yaklaştığım bir konu olmuştur. Müzikle amatör ya da profesyonel olarak ilgilenen birçok kişi için de bu durum benzerlik gösterir. Dinlerken oldukça güzel ve estetik duyulan bu küçük nota ve semboller, okurken çoğunlukla kafa karıştırıcıdır bizler için. Çalgı metotlarından, müzik eserleri ve solfej kitaplarına kadar birçok kaynakta karşılaştığımız müziğin bu renkli parçacıkları, yazıya aktarıldığı ilk dönemlerdeki kadar çeşitli olmasa da hala hayatımızdaki yerlerini korumaya devam etmektedir. Bunda geleneği yaşatmak adına geçmiş yüzyıllarda yazılan eserlerin günümüzde seslendirilmesi kadar 20. yüzyıldaki “eskiye dönüş” özleminin de etkisinin olduğu bir gerçektir.

Kitap iki bölüm olarak kurgulanmıştır: İlk bölümde genel olarak, süslemelerin doğuşu, yazıya aktarılması, çeşitlenmesi ve uygulama sürecindeki değişimini içeren teorik anlatıma yer verilmiş, ikinci bölümde ise kronolojik sırayla 16-21. yüzyıl müzik eserlerinin süslemeler özelinde örnek eser analizleri yapılmıştır. Avrupa müziğini merkeze alan yol haritasının sebebi, süslemelerin müzik yazısındaki sistematik gösteriminin burada daha açık görülebilmesidir. Konunun hem teorik hem de tarihsel boyutları olmasından dolayı, alandaki temel çalışmaların yanı sıra, yazılı, sesli ve görsel kaynaklardan yararlanılmıştır. Yüzyıllar içinde, süslemelerin uygulaması konusunda belirli bir standarda ulaşılsa da dönem, ekol ya da bestecilere bağlı farklı yaklaşımların olduğu da bir anlaşılmaktadır. Bu karmaşık yapının okuyucuya sade ve anlaşılır bir anlatımla aktarılabilmesi için, kişisel deneyimler ile besteci ve müzik yazarlarının çalışmalarından “ortak bir dil” ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu yüzden süslemelerin her biri, mümkün olduğunca fazla sayıda eser, etüt gibi görsel ve işitsel kaynaklar incelenerek ortaya konmuştur. Böylelikle çalgı ya da vokal müzikte karşımıza çıkabilecek süsleme çeşitlerinin tamamına ulaşılmaya gayret edilmiştir. Bunun dışında, son yüzyılda doğan müzik türleri ile yerel müziklerde kullanılan ve pek de bilinmeyen süslemelere de yer verilmiştir. Sözlü gelenekten gelen süslemelerin müzik yazısında gösterilmesi Geç Rönesans-Erken Barok döneme rastlar. Günümüze kadar ulaşamayan ya da değişime uğrayıp başka bir forma dönüşen süslemelerin yanı sıra, hala aktif olarak kullanılanlar da kitabın kapsamı içindedir ve 20. yüzyıl müzik yazısındaki gösterimlerine yer verilmiştir. Ağırlıklı olarak İtalyanca, Fransızca ve Almanca kelimelerden oluşan süsleme isimleri için, ön-

celikle uluslararası literatürde geçerli olanlar kullanılmış, Türkçe karşılıkları için ise genel kabul görmüş önermeler tercih edilmiştir.

Kitabın son bölümünde süslemelerle ilgili eser örnekleri ile çeşitli dönem bestecilerinin eserlerinin başında yer verdikleri süsleme tablolarının kopyalarını bulabilirsiniz. Olabildiğince sistematik bir bakış açısıyla bu konuyu anlatmak için, bugüne kadar oluşturduğum birikimi bir kitapta toplamak ve sizlerle paylaşmak istedim. Uzunca bir zaman ve çokça emek içeren bu çalışma, ilerleyen zamanlarda eğitim-öğretimde kullanılabilecek, Türk ve dünya müziklerini de içeren bir sürüm için temel oluşturacaktır. Yararlı olması ümidiyle....

İÇİNDEKİLER

Yazarın Önsözü	iii
Sunuş: Prof. Dr. H.Alper Maral	1
1. Bölüm: Teorik Çerçeve	15
Giriş: Süslemenin Kısa Tarihi	15
Müzikte Süsleme Geleneği	17
Sülemelerin Müzik Yazısındaki Süreci	19
Rönesans ve Erken Barok Dönemde Süslemeler.....	19
Orta ve Geç Barok Dönemde Süslemeler	26
Klasik Dönemde Süslemeler	39
Romantik Dönem	45
Süslemelerin Günümüzdeki Uygulamaları	50
2. Bölüm: Eser Analizleri	73
EK : Bestecilerin Süsleme Tabloları	79

KAYNAKLAR

- Aladağ, Çiğdem. 2019. “Barok Dönem Vokal Müziğinde İtalyan ve Fransız Stillerinin Özellikleri ve Süslemelerin Analiz Edilerek İncelenmesi.” İstanbul Üniversitesi.
- Cyr, Mary. 2017. *Performing Baroque Music*. Performing Baroque Music. Washington D.C.: Amadeus Press. <https://doi.org/10.4324/9781315089959>.
- Dannreuther, Edward. 1892. *Musical Ornaments II*. Edited by John & STAINER. London: NOVELLO, EWER AND CO.
- Dickey, Bruce. 207AD. “Ornamentation in Sixteenth Century Music.” In *A Performance’s Guide To Renaissance Music*, 300–324. Bloomington: Indiana University Press.
- Donington, Robert. 1982. *Baroque Music Style And Performance*. New York: Norton.
- Grosse, Ernst. 1897. *Beginnings of Art*. Cambridge: Harvard University Press.
- Harding, H.A. 1905. *Musical Ornaments*. New York: Weeks Co.